

Sở GD&ĐT Thành phố Đà Nẵng

Trường THPT Đỗ Đăng Tuyển

Giáo viên soạn: Lâm Thị Hương

Ngày soạn: 17/09/2025

Lớp dạy: 10/1

Thời gian thực hiện: Tuần 3 đến tuần 5

CHỦ ĐỀ 2: TÍN NGƯỠNG VÀ TÔN GIÁO THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG **(TIẾT 6- TIẾT 10)**

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu

Sau bài học này, HS sẽ:

Nêu được những nét nổi bật về tín ngưỡng và tôn giáo của người dân Đà Nẵng;

Trình bày được ý nghĩa của tín ngưỡng và tôn giáo đối với đời sống văn hoá tinh thần của người dân Đà Nẵng.

2. Năng lực

*** Năng lực chung:**

Năng lực tự chủ và tự học: Biết chủ động, tích cực thực hiện nhiệm vụ nhằm hoàn thành nội dung bài học.

Năng lực giao tiếp và hợp tác: Trao đổi, hợp tác với bạn trong nhóm hoàn thành nội dung bài học, đóng vai hướng dẫn viên du lịch giới thiệu giới thiệu tín ngưỡng và tôn giáo ở Đà Nẵng.

*** Năng lực chuyên biệt:**

Vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học: Vận dụng kiến thức, kỹ năng để khai thác thông tin, tìm hiểu về ý nghĩa của tín ngưỡng và tôn giáo đối với đời sống văn hoá tinh thần của người dân Đà Nẵng.

Năng lực tìm hiểu: Khai thác thông tin, phát triển năng lực sử dụng tranh ảnh để trình bày những nét nổi bật về tín ngưỡng và tôn giáo của người dân Đà Nẵng.

3. Phẩm chất

Có tinh thần tự học, chăm chỉ, nhiệt tình tham gia các hoạt động của bài học.

Có tinh thần trách nhiệm và trung thực trong hoạt động của nhóm.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

Tài liệu GDDP TP Đà Nẵng 10.

Máy tính, máy chiếu.

Tranh ảnh, video liên quan đến nội dung bài học

Giấy A0

Phiếu học tập (nếu có)

2. Đối với học sinh

Tài liệu GDDP TP Đà Nẵng 10.

Đọc trước bài học trong SGK.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Kích thích nhu cầu tìm hiểu tín ngưỡng và tôn giáo ở Đà Nẵng

b. Nội dung: Tình huống và phân câu hỏi ở phần mở đầu trong SGK.

c. Sản phẩm học tập: câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV giới thiệu: Tín ngưỡng và tôn giáo hiện diện trên vùng đất Đà Nẵng với nhiều hình thức, hoạt động phong phú, đa dạng trong sự thích ứng với hoàn cảnh, thời đại

và văn hoá dân tộc. Tuy nhiên, trong quá trình hình thành và phát triển, tín ngưỡng và tôn giáo ở Đà Nẵng cũng có bản sắc riêng.

GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp và hoàn thành bảng KWL: Hãy chia sẻ những hiểu biết của em về tín ngưỡng và tôn giáo ở TP Đà Nẵng?

• **Có tinh thần trách nhiệm và trung thực trong hoạt động của nhóm.**

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

Tài liệu GDDP TP Đà Nẵng 10.

Máy tính, máy chiếu.

Tranh ảnh, video liên quan đến nội dung bài học

Giấy A0

Phiếu học tập (nếu có)

2. Đối với học sinh

Tài liệu GDDP TP Đà Nẵng 10.

Đọc trước bài học trong SGK.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu:

Kích thích nhu cầu tìm hiểu tín ngưỡng và tôn giáo ở Đà Nẵng.

b. Nội dung:

Tình huống và phần câu hỏi ở phần mở đầu trong SGK.

c. Sản phẩm học tập:

Câu trả lời của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV giới thiệu: Tín ngưỡng và tôn giáo hiện diện trên vùng đất Đà Nẵng với nhiều hình thức, hoạt động phong phú, đa dạng trong sự thích ứng với hoàn cảnh, thời đại và văn hóa dân tộc. Tuy nhiên, trong quá trình hình thành và phát triển, tín ngưỡng và tôn giáo ở Đà Nẵng cũng có bản sắc riêng.

GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp và hoàn thành bảng KWL:

Hãy chia sẻ những hiểu biết của em về tín ngưỡng và tôn giáo ở TP Đà Nẵng?

- **GV đặt câu hỏi:** Tín ngưỡng ở xứ Quảng hình thành như thế nào?

GV chia lớp thành 8 nhóm thảo luận theo kỹ thuật mảnh ghép, thực hiện nhiệm vụ sau:

Vòng 1: nhóm chuyên gia

Nhóm 1: Nêu những nét chính và ý nghĩa của tín ngưỡng thờ tổ tiên?

Nhóm 2: Nêu những nét chính và ý nghĩa của các tín ngưỡng gia đình khác?

Nhóm 3: Nêu những nét chính và ý nghĩa của tín ngưỡng thờ Thành Hoàng?

Nhóm 4: Nêu những nét chính và ý nghĩa của tín ngưỡng thờ Mẫu?

Nhóm 5: Nêu những nét chính và ý nghĩa của tín ngưỡng thờ anh hùng liệt sĩ?

Nhóm 6: Nêu những nét chính và ý nghĩa của tín ngưỡng thờ Cá Ông?

(Hình 2.1. Đình Túy Loan, xã Hòa Phong, huyện Hòa Vang)

- **Xứ Quảng** từ thế kỉ XV, XVI có những giá trị đời sống tâm linh. Đó là tín ngưỡng dân gian, bao gồm tín ngưỡng gia đình và tín ngưỡng cộng đồng, chủ yếu đến từ các địa phương Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh và các địa phương vùng Kinh Bắc. Bước sang những thế kỉ sau, theo dòng di cư về phương Nam, có thêm cư dân nhiều vùng khác thuộc châu thổ sông Hồng, sông Thái Bình, cùng với tín ngưỡng của dân bản địa như Chăm, Cơ Tu,...

1. Tín ngưỡng gia đình

a. Thờ cúng tổ tiên

Thờ cúng tổ tiên đã trở thành tín ngưỡng nổi bật, phổ biến, mang giá trị thiêng liêng và vẻ đẹp nhân văn sâu sắc.

Bàn thờ gia tiên được bố trí trang trọng ở gian giữa ngôi nhà, có khi đặt ở gian bên trái theo hướng ngôi nhà nhìn vào hoặc theo tập quán từng nơi. Nhiều gia đình sắm bộ đồ thờ “tam sự” gồm có: lư (đỉnh), cặp chân đèn,...

b) Các tín ngưỡng khác

- Người Việt Nam xưa theo tín ngưỡng đa thần, tôn thờ và tin tưởng sức mạnh hữu hình và cả sức mạnh vô hình.

- Ngoài bàn thờ cúng gia tiên, còn có bàn thờ Ông Táo.

- Nhiều gia đình còn có tục thờ Thần Tài cùng với Ông Địa, hai vị thần này được đặt chung trong một khám thờ.

2. Tín ngưỡng cộng đồng

a) Thờ Thành Hoàng

Với truyền thống “Uống nước nhớ nguồn”, người dân đã đưa vào thờ ở đình làng các vị tiền hiền có công lập làng, các vị hậu hiền có công khai phá, tạo dựng xóm làng, lập chợ,... như những nhân thần dù là không tên hay có tên cụ thể.

b) Thờ Mẫu

- Việc thờ phụng Nữ thần và Mẫu thần là tín ngưỡng chung của các tộc người Việt và Đông Nam Á. Tuy nhiên, xuất phát từ môi trường tự nhiên, hoàn cảnh kinh tế – xã hội và truyền thống văn hoá, việc thờ phụng Nữ thần, Mẫu thần có nét đặc thù riêng ở từng nơi.

- Riêng tại Đà Nẵng, có thể kể đến những vị thần mang tên “Bà” như: Bà Quán Thế Âm, Bà Ngũ Hành,...

- Tín ngưỡng thờ Mẫu ở Đà Nẵng phản ánh mong ước của người dân về mưa thuận gió hoà, gia đạo an vui, đất nước thái bình.

Tượng Bà Quán Thế Âm- chùa Linh Ứng

c) Thờ anh hùng nghĩa sĩ

Thể hiện rõ nét qua việc thờ cúng các anh hùng nghĩa sĩ tử vong trong các trận đánh. Hằng năm, người dân địa phương luôn chăm lo hương khói, cúng tế, cầu siêu cho các vong linh được yên nghỉ.

d) Thờ cá Ông (Ông ngư)

Trong tâm thức ngư dân vùng biển từ đèo Ngang trở vào, trong đó có ngư dân Đà Nẵng, đặt tin tưởng vào loài cá voi vừa “hiền” vừa “thiêng” mà gọi một cách kính trọng là cá Ông, dù sự cứu người đi biển của cá voi có bóng dáng huyền thoại nhiều hơn là hiện thực.

e) Thờ cô hồn (âm linh)

- Trong các miếu thờ, cô hồn phần lớn là những người chết không nơi nương tựa, những chiến sĩ vô danh, những ngư dân bị sóng gió vùi mất xác, hay vong hồn của những tiền nhân không rõ danh tính đi khai phá vùng đất mới.
- Tín ngưỡng thờ cúng cô hồn là nét đẹp trong đời sống văn hoá tâm linh của người dân Đà Nẵng, thể hiện tính nhân văn sâu sắc.

g) Thờ tổ nghề

Tại Đà Nẵng, có nhiều làng nghề truyền thống lâu đời, ở đó, duy trì việc thờ phụng tổ nghề. Tiêu biểu là, ông tổ nghề đá được làng đá Non Nước thờ cúng hằng năm vào ngày mùng 6 tháng Giêng Âm lịch.

II. TÔN GIÁO Ở THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

1. Phật giáo

- Đạo Phật đã giữ một vị trí đáng kể trong đời sống tâm linh của người Đà Nẵng. Đạo Phật tác động đến đời sống đạo hữu và người dân thông qua các lễ hội như Phật đản, Vu lan,...
- Đặc biệt, Lễ hội Quán Thế Âm Ngũ Hành Sơn hằng năm với quy mô tương đối lớn làm nên nét riêng cho Đà Nẵng đã được xếp hạng Di sản văn hoá phi vật thể quốc gia năm 2021.

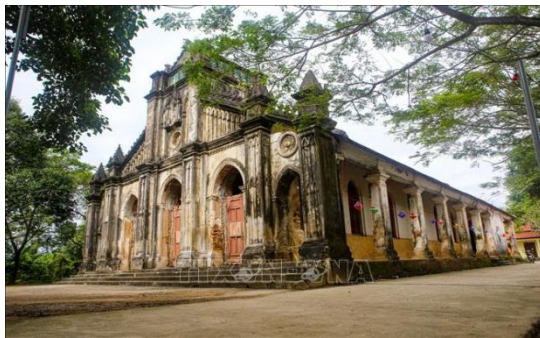

Chùa Cầu- Hội An

Chùa Pháp Lâm- Hải Châu

- Theo truyền thuyết, người sáng lập Công giáo là Giê-su, được sinh ra ở Na-da-rét (nay thuộc I-xra-en). Từ thế kỉ IV, Công giáo được lan toả mạnh mẽ và trở thành một trong những tôn giáo lớn trên thế giới.
- Vào khoảng thế kỉ XVI, XVII cùng với các thương nhân người nước ngoài, những nhà truyền giáo phương Tây đã sang truyền bá Công giáo ở Việt Nam và Hội An là một trong những nơi sớm nhất của Đàng trong có sự xuất hiện của các giáo sĩ.
- Ngày 18/01/1616 giáo sĩ người Ý Francisco Busomi thành lập giáo xứ Hội An và xây dựng nhà thờ ở Hội An. Từ đó, các giáo sĩ thường xuyên đến Hội An làm việc và mở rộng phạm vi truyền giáo.

Nhà thờ cổ Tùng Sơn- ĐN

Giáo Xứ Trà Kiệu

- Công giáo đã góp phần làm cho đời sống văn hoá, đời sống tâm linh của một bộ phận người dân Đà Nẵng đa dạng và phong phú. Từ đây, một số thành tựu nền văn minh phương Tây đã được chuyển tải vào Việt Nam, trong đó nổi bật là sự tạo thành chữ viết theo mẫu tự La tinh của tiếng Việt, bắt nguồn từ dinh trấn Thanh Chiêm, Quảng Nam, sau này được hoàn thiện thành chữ “quốc ngữ”.

3) Đạo Tin Lành

- Đạo Tin Lành ra đời ở châu Âu vào thế kỉ XVI. Đạo Tin Lành đến Việt Nam trước tiên ở thành phố Đà Nẵng vào năm 1911 – mốc đánh dấu sự truyền bá đạo Tin Lành vào Việt Nam với vai trò của Hội Truyền giáo C.M.A.
- Cho đến nay, Hội thánh Tin Lành Đà Nẵng là một hội thánh lớn trong Tổng liên Hội thánh Tin Lành Việt Nam.

4) Đạo Cao Đài

- Đạo Cao Đài ra đời vào năm 1926 tại ấp Long Trung, xã Long Thành, huyện Hoà Thành, tỉnh Tây Ninh.
- Tại Đà Nẵng, Đạo Cao Đài có hai hệ phái: hệ phái Cao Đài truyền giáo và hệ phái Cao Đài Tây Ninh.

5) Các tôn giáo khác

- Tại thành phố Đà Nẵng hiện nay, ngoài hoạt động nổi bật của các tôn giáo kể trên, còn có Hội Truyền giáo cơ đốc Việt Nam, Giáo hội Cơ đốc phục lâm Việt Nam, Hội thánh Báp-tít Việt Nam...
- Đây là các loại hình tôn giáo trong đời sống văn hoá tâm linh của người dân với những hình thức sinh hoạt phong phú, đa dạng.